

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 903

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 26 octombrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
67.	— Hotărâre privind adoptarea opiniei referitoare la propunerea de Decizie a Consiliului referitoare la încheierea, în numele Uniunii, a Acordului privind spațiul aerian comun între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Georgia, pe de altă parte — COM (2018)495	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 459 din 5 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13 ² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	3–6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 12 din 12 septembrie 2018 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)....	7–15

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE****privind adoptarea opiniei referitoare la propunerea de Decizie
a Consiliului referitoare la încheierea, în numele Uniunii,
a Acordului privind spațiul aerian comun
între Uniunea Europeană și statele sale membre,
pe de o parte, și Georgia, pe de altă parte — COM (2018)495**

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 160—185 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4 c-22/463, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 16 octombrie 2018, Camera Deputaților:

1. susține încheierea Acordului privind spațiul aerian comun între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Georgia, pe de altă parte, în condițiile descrise în actuala propunere de decizie a Consiliului;

2. susține deschiderea treptată a pieței în ceea ce privește accesul la rute și la capacitate pe bază de reciprocitate, precum și asigurarea pentru operatorii economici a unor condiții echitabile și nediscriminatorii de concurență pe baza principiilor tratatelor Uniunii Europene; sprijină alinierea legislației georgiene în domeniul aviației la legislația UE, în domeniile siguranței și gestionării traficului aerian;

3. susține pe deplin eforturile Georgiei pe calea integrării europene, tot așa cum a demonstrat susținere Parlamentul României atunci când a ratificat în unanimitate Acordul de asociere Uniunea Europeană—Georgia. România a fost primul stat din UE care a ratificat acordul;

4. remarcă faptul că Parteneriatul Estic și politica de extindere a Uniunii Europene sunt prioritare pentru Președinția Consiliului Uniunii Europene pe care România o va exercita în primul semestru al anului 2019;

5. își exprimă încrederea că în anii următori se vor înregistra progrese substanțiale în privința îndeplinirii angajamentelor și continuării proceselor de reformă în statele din jurul Mării Negre, ceea ce va asigura apropierea progresivă a acestora de Uniunea Europeană, întemeiată exclusiv pe merite proprii și pe respectarea criteriilor de aderare;

6. susține implicarea României în eforturile de extindere a Uniunii Europene, astfel încât să fie asigurat un cadru stabil de cooperare și armonizare, în concordanță cu nevoile statelor membre.

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 24 octombrie 2018, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
FLORIN IORDACHE

București, 24 octombrie 2018.
Nr. 67.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 459**

din 5 iulie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Corneliu Ciucea în Dosarul nr. 6.066/86/2015 al Tribunalului Suceava — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.387D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.772D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, excepție ridicată de Dan Nicolae Robert în Dosarul nr. 4.621/97/2016/a3 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția penală.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra concluziilor depuse la dosar de către partea Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, prin care se solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

5. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.819D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, excepție ridicată de Chirilă Ionuț în Dosarul nr. 1.052/1/2017 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

6. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

7. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.819D/2017 și nr. 1.772D/2017 la Dosarul nr. 1.387D/2017, care a fost primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În ceea ce

privește criticile de neconstituționalitate referitoare la lipsa unui prag valoric arată că instanța de contencios constituțional a statuat că o astfel de critică este inadmisibilă. Referitor la lipsa de claritate și previzibilitate a sintagmei „vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice” arată că, deși nu este definită în Codul penal, aceasta a fost explicată de practica judiciară și de doctrină. Având în vedere aceste aspecte, solicită menținerea jurisprudenței Curții Constituționale și respingerea excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierea din 7 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.066/86/2015, **Tribunalul Suceava — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal**, excepție invocată de Corneliu Ciucea, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

10. Prin Decizia penală nr. 419/A/2017 din 11 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 4.621/97/2016/a3, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**, excepție invocată de Dan Nicolae Robert, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

11. Prin Decizia penală nr. 128/A din 11 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.052/1/2017, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**, excepție invocată de Chirilă Ionuț, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

12. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că neconstituționalitatea dispozițiilor criticate este determinată de nestabilirea de către legiuitor a unui prag valoric minim. Aceștia susțin că atât infracțiunile, cât și pedepsele trebuie să fie definite de lege în mod clar. Această cerință este satisfăcută atunci când individul poate cunoaște, din chiar redactarea normei de drept și, dacă este nevoie, cu ajutorul interpretării instanțelor și asistenței juridice specializate, care acțiuni sau inacțiuni pot antama răspunderea sa și ce pedepse riscă în acest caz. Având în vedere aceste aspecte, apreciază că sintagma „pagubă ori vătămare a intereselor legale ale unei persoane” din conținutul art. 297 alin. (1) din Codul penal nu îndeplinește cerințele accesibilității și previzibilității, ca elemente ale principiului legalității pedepselor, ceea ce contravine prevederilor art. 20 și art. 23 din Constituție, precum

și art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Autorii excepției apreciază că norma de incriminare nu cuprinde niciun fel de criterii legale pentru a aprecia asupra unui anumit nivel de gravitate a pagubei sau vătămării, de la care aceasta intră în sfera ilicitului penal, diferențiindu-se astfel de alte forme de răspundere extrapenală. Astfel, prin sancționarea penală a vătămării „intereselor legale ale unei persoane” este incriminată afectarea oricăror interese legale, fără stabilirea vreunui criteriu de apreciere sau evaluare a naturii sau importanței interesului legal afectat. Astfel, sintagma criticată este neconstituțională, întrucât nu se prevăd criterii legale pentru a stabili gravitatea vătămării ori pagubei, gravitate necesară pentru atragerea răspunderii penale. Prin sancționarea penală a „vătămării intereselor legale ale unei persoane” este incriminată afectarea tuturor intereselor legale, fără posibilitatea aprecierii sau evaluării concrete a naturii sau importanței interesului legal afectat.

14. Susțin că obligația instituirii unui prag valoric revine legislativului, obligație neîndeplinită până la momentul de față. „Lipsa pragului valoric al pagubei determină o lipsă de claritate și previzibilitate a aplicării răspunderii juridice specifice care poată să aparțină atât dreptului civil, dreptului muncii, dreptului administrativ și fiscal, cât și dreptului penal”.

15. În continuare, făcând referire la art. 84 din Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, la art. 1.349 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil referitor la răspunderea civilă delictuală, la art. 247 alin. (2), art. 254 și art. 256 din Legea nr. 53/2003, precum și la dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, apreciază că asemănarea conținutului acestora cu cel al dispozițiilor criticate conduce la ipoteza că în cazul săvârșirii unei fapte sunt incidente atât răspunderea penală, cât și celelalte forme de răspundere extrapenală, datorită faptului că legiuitorul nu a cuantificat valoarea pagubei sau intensitatea vătămării produse.

16. **Tribunalul Suceava — Secția penală** arată că noul Cod penal a eliminat pericolul social dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii, urmând ca pentru infracțiunile care prezintă un pericol social concret extrem de redus și pentru care nu se justifică continuarea procesului penal, prin aplicarea mecanismelor oportunității, procurorul poate dispune renunțarea la urmărirea penală, potrivit art. 318 din Codul penal, iar instanța judecătorească renunțarea la aplicarea pedepsei, potrivit art. 80 din Codul penal. Așadar, lipsa pericolului concret al unei fapte nu mai conduce la reținerea lipsei unei trăsături esențiale a infracțiunii. Cea mai importantă consecință a noii reglementări este aceea că o faptă care îndeplinește cele trei condiții ale infracțiunii — tipicitatea, antijuridicitatea și imputabilitatea, însă, în concret, a adus o atingere foarte mică valorii sociale apărute de legea penală, chiar derizorie — constituie infracțiune conform textului de lege în cauză, cu importante consecințe pentru subiectul de drept.

17. Susține că un aspect deosebit de important în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) din Codul penal, este acela că, în situația în care atingerea adusă valorii sociale este foarte redusă, respectiv valoarea pagubei este una nesemnificativă, vătămarea intereselor unei persoane fizice sau persoane juridice este modică, procurorul poate aplica instituția renunțării la urmărirea penală (conform art. 318 din Codul penal), însă instanța nu poate aplica instituția renunțării la aplicarea pedepsei (conform art. 80 din Codul penal). Aceasta deoarece maximul special al pedepsei pentru abuz în serviciu este de 7 ani, iar renunțarea la aplicarea pedepsei se poate

dispune pentru infracțiunile pentru care pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de maxim 5 ani.

18. Așa fiind, tribunalul apreciază că instanțele judecătorești nu au la dispoziție pârghiile legale necesare pentru a aplica principiul „ultima ratio”, în situația în care sunt sesizate cu judecarea unei infracțiuni de abuz în serviciu.

19. În ipoteza în care s-ar aprecia că instanțele judecătorești pot aplica în mod direct considerentele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016 a Curții Constituționale, în sensul de a considera că o anumită faptă de abuz în serviciu, prin vătămarea redusă pe care a cauzat-o valorii sociale, nu justifică tragerea la răspundere penală a subiectului activ, ci eventual o altă formă de răspundere juridică subsidiară, dând eficiență instituției achitării în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală — fapta nu este prevăzută de legea penală —, nu s-ar asigura o interpretare unitară și previzibilă a legii penale, din pricina marjei de apreciere deosebit de ridicate de care ar dispune instanțele. Tocmai din această perspectivă, modalitatea în care legiuitorul a stabilit urmarea imediată a infracțiunii de abuz în serviciu — o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane — contravine dispozițiilor și principiilor din Constituție.

20. În continuare, instanța judecătorească arată că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacră principiul legalității incriminării și pedepsei care, astfel cum a fost interpretat cu efect obligatoriu de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prevede (*inter alia*) „neaplicarea legii penale în mod extensiv în dezavantajul acuzatului, de exemplu, prin analogie, precum și faptul că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și sancțiunile”. Noțiunea de „lege” „înglobează dreptul de origine atât legislativ, cât și jurisprudențial, și implică condiții calitative, printre altele, pe cele ale accesibilității și predictibilității. O lege penală clară și previzibilă este aceea care permite subiectului de drept să cunoască din chiar redactarea normei de drept și, dacă este nevoie, cu ajutorul asistenței juridice specializate, care acțiuni și inacțiuni pot antama răspunderea sa penală și ce pedepse riscă în acest caz”.

21. Apreciază că aceste garanții nu sunt respectate de forma actuală a infracțiunii de abuz în serviciu, aceasta punând probleme și din perspectiva art. 1 alin. (4) din Constituție, referitor la principiul separației și echilibrului puterilor legislative, executive și judecătorească în cadrul democrației constituționale. Astfel, o faptă obiectivă, tipică, de abuz în serviciu, care ar întruni toate elementele constitutive ale infracțiunii, ar trebui să atragă răspunderea penală conform voinței legiuitorului, însă prin invocarea jurisprudenței Curții Constituționale, instanțele judecătorești ar scoate aceste fapte din sfera răspunderii penale. A lăsa la aprecierea judecătorului de fond, dacă o faptă prin gravitatea ei concretă a depășit sau nu un prag necesar atragerii răspunderii penale, fără a stabili în mod unitar, prin lege, criterii concrete de apreciere cu care să opereze întreaga jurisprudență, reprezintă o încălcare a principiului egalității cetățenilor în fața legii, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție.

22. **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția penală** apreciază că nu există elemente de neconstituționalitate determinate de inexistența unui prag valoric al pagubei în conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu, având în vedere că prin dispozițiile Codului penal, atât la capitolul infracțiuni de serviciu, cât și la capitolul infracțiuni contra patrimoniului, se incriminează și alte infracțiuni de rezultat pentru care nu există un prag minim al pagubei, de la care fapta să fie considerată infracțiune.

Totodată, criticile invocate de autorul excepției reprezintă aspecte de legiferare și nu aspecte de neconstituționalitate, iar, astfel cum a decis Curtea Constituțională în jurisprudența sa, Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării.

23. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** apreciază că pot exista aspecte de neconstituționalitate, mai ales prin raportare la Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 a Curții Constituționale, care fac necesară examinarea pe fond a cererii de sesizare de către autoritatea competentă.

24. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

25. **Guvernul**, invocând deciziile Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016 și nr. 392 din 6 iunie 2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 din Codul penal și ale art. 248 din Codul penal din 1969 este inadmisibilă, iar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 132 din Legea nr. 78/2000 este neîntemeiată.

26. **Avocatul Poporului**, invocând Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

27. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

28. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

29. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 132 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000, cu modificările și completările ulterioare, cu următorul conținut:

— Art. 248 din Codul penal din 1969: *„Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimoniului acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.”;*

— Art. 297 alin. (1) din Codul penal: *„Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”;*

— Art. 132 din Legea nr. 78/2000: *„În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”*

30. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 11 alin. (1) și alin. (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 alin. (1) potrivit căruia cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 23 alin. (12) potrivit căruia nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii, art. 24 alin. (1) referitor la dreptul la apărare, art. 52 referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și art. 124 alin. (3) potrivit căruia judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. De asemenea sunt invocate prevederile art. 6 și art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată prin Legea nr. 365/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 5 octombrie 2004.

31. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, în ceea ce privește criticile de neconstituționalitate referitoare la lipsa unui prag valoric sau a intensității vătămării rezultate din comiterea faptei, Curtea constată că, prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, a reiterat considerentele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, prin care a subliniat că revine legiuitorului sarcina de a reglementa valoarea pagubei și gravitatea vătămării rezultate din comiterea faptei de „abuz în serviciu”, cu aplicarea principiului *„ultima ratio”*, astfel cum acesta a fost dezvoltat în doctrină și jurisprudență (inclusiv cea a Curții Constituționale), aceste circumstanțieri fiind necesare delimitării răspunderii penale de celelalte forme de răspundere juridică. Totodată, Curtea a reținut că, dată fiind natura omisiunii legislative relevată, instanța constituțională nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în sfera de competență a legiuitorului primar sau delegat, acesta fiind singura autoritate care are obligația de a reglementa pragul valoric sau intensitatea vătămării rezultate din comiterea faptei în cuprinsul normelor penale referitoare la infracțiunea de abuz în serviciu.

32. În continuare, Curtea observă că, prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, precitată, paragrafele 84—85, a reținut că infracțiunea de abuz în serviciu este o infracțiune de rezultat, astfel încât consumarea ei este legată de producerea uneia dintre urmările prevăzute de dispozițiile art. 297 din Codul penal, și anume cauzarea unei pagube sau vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice. Astfel, referitor la expresia „vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice”, criticată de autorii excepției ca fiind lipsită de claritate, Curtea a observat că sintagma „interes legitim” nu este definită în Codul penal. Curtea a reținut însă că, în doctrină, s-a arătat că prin expresia „vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice” se înțelege

lezarea sau prejudicierea morală, fizică sau materială, adusă intereselor legale ale unor asemenea persoane. Vătămarea drepturilor ori a intereselor legale ale unei persoane presupune știrbirea efectivă a drepturilor și intereselor legitime, în orice fel: neacordarea acestora, împiedicarea valorificării lor etc., de către funcționarul care are atribuții de serviciu în ceea ce privește realizarea drepturilor și intereselor respective. Totodată, Curtea a reținut că, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, „interes” reprezintă acțiunea pentru satisfacerea anumitor nevoi, acțiunea de a acoperi unele trebuințe, folos, profit. Interesul este legal dacă acesta este ocrotit sau garantat printr-o dispoziție normativă. De asemenea, paguba cauzată persoanei fizice sau juridice trebuie să fie certă, efectivă, bine determinată, întrucât și în raport cu acest criteriu se apreciază dacă fapta prezintă, sau nu, un anumit grad de pericol social.

33. Astfel, Curtea a apreciat că „vătămarea drepturilor sau intereselor legitime” presupune afectarea, lezarea unei persoane fizice sau juridice în dorința/preocuparea acesteia de a-și satisface un drept/interes ocrotit de lege. S-a reținut că vătămarea intereselor legale ale unei persoane presupune orice încălcare, orice atingere, fie ea fizică, morală sau materială, adusă intereselor protejate de Constituție și de legile în vigoare. Așadar, gama intereselor (dorința de a satisface anumite nevoi, de preocuparea de a obține un avantaj etc.) la care face referire textul legal este foarte largă, ea incluzând toate posibilitățile de manifestare ale persoanei potrivit cu interesele generale ale societății pe care legea i le recunoaște și garantează. Este, totuși, necesar ca fapta să prezinte o anumită gravitate. În caz contrar, neexistând gradul de pericol social al unei infracțiuni, fapta atrage, după caz, numai răspunderea administrativă sau disciplinară. În același sens s-a pronunțat Curtea și prin Decizia nr. 548 din 13 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 15 noiembrie 2017, și Decizia nr. 546 din 13 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 876 din 7 noiembrie 2017.

34. În ceea ce privește critica referitoare la pretinsa lipsă de claritate, precizie și previzibilitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, determinată de folosirea de către legiuitor,

37. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Corneliu Ciucea în Dosarul nr. 6.066/86/2015 al Tribunalului Suceava — Secția penală, de Dan Nicolae Robert în Dosarul nr. 4.621/97/2016/a3 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția penală și de Chirilă Ionuț în Dosarul nr. 1.052/1/2017 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și constată că dispozițiile art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Suceava — Secția penală, Curții de Apel Alba Iulia — Secția penală și Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

în cuprinsul dispozițiilor supuse controlului de constituționalitate, a sintagmei „sau o pagubă patrimoniului acesteia”, Curtea, prin Decizia nr. 690 din 7 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 22 februarie 2018, paragraful 21, a reținut că provocarea unei tulburări însemnate bunului mers al unei persoane juridice dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal din 1969 sau cauzarea unei pagube patrimoniului acesteia constituie, de fapt, variante alternative de realizare a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice, determinate de cele două posibile variante ale rezultatelor imediate ale faptelor incriminate, urmări care, astfel reglementate, acoperă, de fapt, sfera potențialelor consecințe, patrimoniale sau nepatrimoniale, de un nivel ridicat de gravitate, a faptelor de abuz în serviciu contra intereselor publice. Această manieră de reglementare nu este însă de natură a lipsi de claritate, precizie sau previzibilitate dispozițiile legale criticate, motiv pentru care Curtea constată că acestea sunt conforme cu prevederile art. 1 alin. (5) și art. 23 alin. (12) din Constituție.

35. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra constituționalității acestor dispoziții, constatând constituționalitatea acestora, de exemplu, prin Decizia nr. 697 din 7 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 2 martie 2018, Decizia nr. 670 din 24 octombrie 2017 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 335 din 17 aprilie 2018, și Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016.

36. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 248 din Codul penal din 1969, art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 12

din 12 septembrie 2018

Dosar nr. 1.245/1/2018

Mirela Sorina Popescu — președintele cu delegație al Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală

Andrei Claudiu Rus — judecător la Secția penală

Oana Burnel — judecător la Secția penală

Dan Andrei Enescu — judecător la Secția penală

Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală

Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală

Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală

Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în Dosarul nr. 4.318/118/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă interdicția absolută de suspendare a judecății cauzei, în materie penală, prevăzută de art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, se raportează la interpretarea sintagmei «ridicarea unei excepții de neconstituționalitate» ca având înțelesul «invocarea unei excepții de neconstituționalitate» sau «sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate» invocată în condițiile cumulative prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, după statuarea preliminară de către instanța de trimitere privind îndeplinirea condițiilor pentru sesizarea Curții Constituționale.»

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 27⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele cu delegație al Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Ioana Niculae, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Justina Condoiu, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 1.245/1/2018 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție curțile de apel București, Craiova, Cluj, Galați, Oradea, Pitești și Suceava, tribunalele Bacău, București, Călărași, Cluj, Dolj, Giurgiu, Gorj, Ialomița, Ilfov, Neamț și Satu Mare, precum și judecătoriile Alexandria, Baia Mare, Brăila, Constanța, Cluj-Napoca, Drobeta-Turnu Severin,

Piatra-Neamț, Pătărlagele, Roman, Șimleu Silvaniei, Turnu Măgurele, Vânju Mare și Zalău, fiind conturate două opinii, astfel cum sunt menționate în raportul depus la dosar. Pe de altă parte, răspunsurile curților de apel Bacău, Constanța, Ploiești și Târgu Mureș, ale tribunalelor Bistrița-Năsăud, Maramureș, Sălaj, Constanța, Tulcea, Olt și Mehedinți, precum și cele ale judecătorilor Târgu-Neamț, Bicăz, Huedin, Turda, Gherla, Mangalia, Medgidia, Hârșova, Tulcea, Babadag, Măcin, Târgu Jiu, Motru, Novaci, Târgu Cărbunești și Orșova cuprind doar mențiunea neidentificării, în jurisprudența acestora ori, după caz, a instanțelor din circumscripție, a unor hotărâri relevante pentru problema de drept ce formează obiectul sesizării, iar curțile de apel Alba Iulia, Cluj și Iași au transmis hotărâri pronunțate în materie de acestea sau, după caz, de tribunalele Sibiu și Iași și judecătoriile Aiud, Avrig, Zalău, Șimleu Silvaniei și, respectiv, Jibou. Judecătoria Bolintin-Vale a comunicat doar că în cauzele penale înregistrate pe rolul instanței după intrarea în vigoare a noilor coduri nu s-a dispus suspendarea judecării cauzei în temeiul dispozițiilor art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală.

De asemenea a precizat că, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia scrisă a specialiștilor din cadrul universităților din București, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Sibiu, Timișoara, precum și din cadrul Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, la dosar fiind transmise puncte de vedere de către Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca și Facultatea de Drept din cadrul Universității din Craiova.

Totodată, au fost depuse puncte de vedere de către Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară, acesta din urmă, prin Adresa nr. 1.220/C/1164/III-5/2018 din 18 iunie 2018, aducând la cunoștință că în cadrul Ministerului Public nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept cu care a fost sesizată instanța.

În continuare a arătat că a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor care a fost înaintat Ministerului Public și inculpatului M.M. la data de 22 august 2018, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală, la dosar nefiind transmise concluzii scrise.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Mirela Sorina Popescu, constatând că nu sunt alte cereri sau excepții de formulat, a solicitat doamnei procuror Justina Condoiu să susțină punctul de vedere al Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema suspusă dezbaterii în Dosarul nr. 1.245/1/2018.

Reprezentantul Ministerului Public a solicitat respingerea ca inadmisibilă a sesizării Curții de Apel Constanța, apreciind, în acord cu judecătorul-raportor, că, fiind vorba despre un incident

procedural, soluția pe care o va da instanța supremă asupra problemei de drept nu are nicio influență asupra celei ce urmează a fi pronunțată de instanța de trimitere în cauza cu care a fost investită. Pe de altă parte, originea dilemei instanței de trimitere nu se află într-o dispoziție legală susceptibilă de mai multe interpretări, în literatura juridică și jurisprudența în materie, atât în reglementarea anterioară, cât și în cea în vigoare, fiind lămurit sensul sintagmei „ridicarea unei excepții de neconstituționalitate”.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat debaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea din 26 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 4.318/118/2015, ce are ca obiect apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Constanța și de inculpatul M.M. împotriva Sentinței penale nr. 72 din 22 februarie 2016 a Tribunalului Constanța, Secția penală, Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, a sesizat, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării următoarei chestiuni de drept:

„Dacă interdicția absolută de suspendare a judecării cauzei, în materie penală, prevăzută de art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, se raportează la interpretarea sintagmei «ridicarea unei excepții de neconstituționalitate» ca având înțelesul «invocarea unei excepții de neconstituționalitate» sau «sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate» invocată în condițiile cumulative prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, după statuarea preliminară de către instanța de trimitere privind îndeplinirea condițiilor pentru sesizarea Curții Constituționale”.

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin Rechizitoriul nr. 205/P/2014 din 13 ianuarie 2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Constanța, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului M.M. pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, prevăzută de art. 6 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 289 alin. (1) din Codul penal, reținându-se, în fapt, că acesta, în calitate de medic primar și șef al Secției clinice de chirurgie cardiovasculară din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Constanța, a pretins suma de 3.000 lei de la denunțatorul D.I., condiționând de remiterea ei efectuarea unei operații chirurgicale pe cord, iar, la data de 5 decembrie 2014, a primit de la cel din urmă suma de 2.000 lei în legătură cu îndeplinirea aceluiași act care intra în atribuțiile sale de serviciu.

Prin Sentința penală nr. 72 din 22 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.318/118/2015 al Tribunalului Constanța, Secția penală, inculpatul M.M. a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, prevăzută de art. 6 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 289 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 75 alin. (2) lit. b) și art. 76 alin. (1) din Codul penal, la pedeapsa de 2 ani închisoare, în condițiile art. 91 și următoarele din Codul penal, reținându-se, în esență, că, în cauză, nu s-a dovedit condiționarea de către acesta a actului medical și că primirea foloaselor materiale a fost ulterioară adoptării deciziilor cu caracter medical.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Constanța, sub aspectul reținerii eronate a situației de fapt, greșitei individualizării a pedepsei și stabilirii sumei ce a făcut obiectul confiscării speciale, precum și inculpatul M.M., pentru greșita sa condamnare, solicitând achitarea, în temeiul art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. a) sau b) din Codul de procedură penală, pentru infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 289 alin. (2) din Codul penal, apreciind că sunt incidente prevederile art. 175 alin. (2) din același cod.

Prin Încheierea din 28 noiembrie 2016, Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea lămuririi următoarei probleme de drept: „Este funcționar public în sensul art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal sau este considerată funcționar public în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal persoana fizică acționând în calitate de medic șef de secție la un spital public, prevăzută de art. 163 din Legea nr. 95/2006, în baza unui contract de administrare prevăzută de art. 185 alin. (5) din Legea nr. 95/2006, fără a avea încheiat în același timp un contract individual de muncă, distinct, pe o perioadă nedeterminată cu respectivul spital public, în ceea ce privește activitatea de medic curant în cadrul secției pe care o conduce”, sesizare ce a fost respinsă, ca inadmisibilă, prin Decizia nr. 5 din 28 februarie 2017 a instanței supreme, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (Dosar nr. 4.087/1/2016), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 12 aprilie 2017.

Ulterior, la data de 27 aprilie 2017, s-a dispus de către instanța de apel sesizarea Curții Constituționale cu excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) din Codul penal (invocată de inculpatul M.M.) și art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal, astfel cum au fost interpretate prin Decizia nr. 26/2014 pronunțată în Dosarul nr. 28/I/2014/HP de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (ridicată, din oficiu, de instanță).

Întrucât, până la termenul de judecată din 19 aprilie 2018, acordat în Dosarul nr. 4.318/118/2015, Curtea Constituțională nu a analizat excepțiile cu care a fost sesizată, iar apelantul inculpat M.M. a solicitat suspendarea judecării cauzei, în temeiul art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, text de lege cu privire la neconstituționalitatea căruia, de asemenea, s-a dispus, prin Încheierea din 9 martie 2018, sesizarea instanței de contencios constituțional, Curtea de Apel Constanța, din oficiu, a pus în discuție, în ședința publică de la acea dată, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării chestiunii de drept ce vizează interpretarea prevederilor legale menționate, aspect asupra căruia s-a pronunțat prin Încheierea din 26 aprilie 2018.

III. Opinia completului care a dispus sesizarea

III.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, a arătat, în esență, că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, întrucât de lămurirea chestiunii de drept invocate depinde, direct, modul de soluționare a cererii de suspendare a judecării, formulată de apelantul inculpat M.M., și, „pe cale de consecință, în mod implicit, soluționarea în mod actual a fondului cauzei sau amânarea soluționării acesteia până la pronunțarea Curții Constituționale, precum și modalitatea de soluționare a acestuia, afectată sau nu, în viitor de o eventuală retractare bazată pe aplicabilitatea art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală”.

De asemenea, instanța de trimitere a constatat că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat până în prezent asupra respectivei probleme de drept printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, iar aceasta nu face în prezent obiectul unui asemenea recurs, apreciind, totodată, că interpretarea dispoziției legale menționate este necesară pentru înlăturarea echivocului în aplicarea normei procedurale, incidentă în rezolvarea cauzei pe fond.

III.2. Cu privire la problemele de drept ce formează obiectul sesizării

Pornind de la aprecierea că textul art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală conține „o expresie mai puțin riguroasă și folosită mai mult în limbajul juridic al secolului trecut, având mai mult o folosire colocvială”, Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, a opinat că ridicarea unei excepții echivalează cu invocarea ei de către instanță sau de o parte și constă în expunerea acesteia ca apărare specifică de procedură sau de fond ce tinde la paralizarea exercitării unei acțiuni sau la inaplicabilitatea unei norme juridice. Ca atare, invocarea excepției de neconstituționalitate cu ocazia judecării unei cauze este disociată de soluționarea acesteia, dată în competența Curții Constituționale, care este sesizată cu excepția ridicată/invocată, în mod mediat, prin intermediul instanței de trimitere, în condițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992.

De asemenea s-a arătat că instituirea cazului de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală nu conduce la concluzia existenței unei interdicții absolute de suspendare a judecării în situația sesizării Curții Constituționale cu soluționarea unei excepții de neconstituționalitate, cu atât mai mult cu cât, spre deosebire de Codul de procedură penală anterior, „în Legea nr. 135/2010 există reglementarea expresă privind suspendarea cursului prescripției răspunderii penale pe timpul cât cauza se află în stare de suspendare”.

IV. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele arondate cu privire la chestiunile de drept ce formează obiectul sesizării

În urma consultării instanțelor de judecată, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a evidențiat **opinia majoritară** potrivit căreia interdicția de suspendare a judecării cauzei, prevăzută de art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, se raportează la interpretarea sintagmei „ridicarea unei excepții de neconstituționalitate” ca având înțelesul „sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate” invocată în condițiile cumulate prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, după statuarea preliminară de către instanța de trimitere asupra îndeplinirii acestora pentru sesizarea instanței de contencios constituțional.

În argumentare s-a arătat, în esență, că dispozițiile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală trebuie interpretate prin coroborare cu cele ale art. 453 alin. (1) lit. f) din același cod, apreciindu-se că, prin reglementarea acestui caz de revizuire a hotărârilor judecătorești definitive, legiuitorul a intenționat să interzică suspendarea judecării în cauzele penale ca urmare a sesizării instanței de contencios constituțional cu soluționarea unei excepții de neconstituționalitate, în acord cu principiul respectării termenului rezonabil al procesului penal, stipulat de art. 8 din Codul de procedură penală, oferind totodată și un remediu procedural în cazul admiterii excepției invocate, respectiv revizuirea.

În același sens s-a mai menționat că, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 prevedea că „pe perioada soluționării excepției de

neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă”, legiuitorul înțelegând astfel să atribuie relevanță juridică, din perspectiva suspendării cauzei, momentului la care Curtea Constituțională era sesizată cu soluționarea excepției de neconstituționalitate, iar nu celui în care s-a invocat excepția în fața instanței de judecată. De altfel, în vechea reglementare, însăși rațiunea suspendării judecării cauzei o constituia evitarea pronunțării unei hotărâri judecătorești în baza unui text de lege potențial neconstituțional, problemă care se punea numai din momentul sesizării propriu-zise a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate, iar nu în etapa preliminară a verificării de către instanța de trimitere a îndeplinirii condițiilor pentru sesizarea Curții Constituționale.

Ca urmare, s-a concluzionat că existența unei dispoziții exprese, precum cea din cuprinsul art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, nu permite instanței de judecată suspendarea cauzei în situația invocării unei excepții de neconstituționalitate pe durata soluționării acesteia de către instanța de contencios constituțional, sens în care s-a făcut trimitere și la Decizia civilă nr. 1.160 din 21 iunie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă, în care s-a arătat că lipsa unei prevederi procesuale exprese în sensul suspendării judecării cauzei în cazul admiterii cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate, precum și abrogarea art. 29 alin. 5 din Legea nr. 47/1992, care prevedea suspendarea de drept a judecării cauzei în intervalul de soluționare a excepției, relevă intenția legiuitorului de a nu impune, cu caracter obligatoriu, imperativ, de drept, luarea de către judecător a unei asemenea măsuri.

Acest punct de vedere a fost exprimat de curțile de apel București, Craiova, Galați, Oradea, tribunalele București, Călărași, Giurgiu, Ilfov, Neamț, Gorj, Satu Mare și judecătoriile Roman, Șimleu Silvaniei, Drobeta-Turnu Severin, Brăila și Pătărlagele.

În sensul instituirii, prin dispozițiile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, a unei interdicții absolute de suspendare a cauzei au opinat și curțile de apel Suceava, Cluj și Pitești, tribunalele Bacău, Dolj și Ialomița și judecătoriile arondate celui din urmă, precum și judecătoriile Baia Mare, Zalău, Constanța, Piatra-Neamț și Cluj-Napoca, arătând, în esență, că această interdicție operează de la momentul invocării unei excepții de neconstituționalitate, dar și pe perioada soluționării ei de către Curtea Constituțională sesizată de instanța de trimitere ca urmare a constatării îndeplinirii condițiilor de admisibilitate prevăzute de Legea nr. 47/1992.

Magistrații din cadrul Tribunalului Cluj și al judecătoriilor Turnu Măgurele, Alexandria și Vânu Mare au exprimat **punctul de vedere contrar**, apreciind că suspendarea judecării nu este interzisă în mod absolut pe parcursul procedurii în fața instanței de contencios constituțional, având în vedere că Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală reglementează expres întreruperea cursului prescripției pe perioada suspendării cauzei. În același sens s-a arătat că expresia „a ridica o excepție” este sinonimă cu aceea de „a invoca o excepție”, operațiune juridică ce constă în expunerea excepției ca apărare specifică de procedură sau de fond care tinde la paralizarea exercitării unei acțiuni sau la inaplicabilitatea unei norme juridice. Astfel, invocarea excepției de neconstituționalitate este disociată de soluționarea acesteia, prima realizându-se în fața instanței, cu ocazia judecării, iar cea de-a doua fiind de competența Curții Constituționale.

Răspunsurile curților de apel Bacău, Constanța, Ploiești și Târgu Mureș, ale tribunalelor Bistrița-Năsăud, Maramureș, Sălaj, Constanța, Tulcea, Olt și Mehedinți, precum și cele ale judecătoriilor Târgu-Neamț, Bicăz, Huedin, Turda, Gherla, Mangalia, Medgidia, Hârșova, Tulcea, Babadag, Măcin, Târgu Jiu, Motru, Novaci, Târgu Cărbunești și Orșova cuprind doar

mențiunea neidentificării, în jurisprudența acestora ori, după caz, a instanțelor din circumscripție, a unor hotărâri relevante pentru problema de drept ce formează obiectul sesizării.

Judecătoria Bolintin-Vale a comunicat doar că, în cauzele penale înregistrate pe rolul instanței după intrarea în vigoare a noilor coduri, nu s-a dispus suspendarea judecării cauzei în temeiul dispozițiilor art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală.

De asemenea, curțile de apel Alba Iulia, Cluj și Iași au transmis hotărâri pronunțate în materie de acestea sau, după caz, de tribunalele Sibiu și Iași și judecătorii Aiud, Avrig, Zalău, Șimleu Silvaniei și, respectiv, Jibou.

V. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problemele de drept ce formează obiectul sesizării

După ce a făcut referire la parcursul cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 4.318/118/2015 al Curții de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, precum și la dispozițiile legale, dar și la jurisprudența Curții Constituționale (deciziile nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, nr. 1.610 din 20 decembrie 2011, nr. 188 din 6 martie 2012, nr. 297 din 28 aprilie 2015, nr. 449 din 22 iunie 2017 și nr. 814 din 7 decembrie 2017) și a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (deciziile nr. 11 din 2 iunie 2014, nr. 17 din 1 septembrie 2014, nr. 19 din 15 septembrie 2014, nr. 24 din 6 octombrie 2014, nr. 5 din 10 februarie 2016 și nr. 19 din 27 septembrie 2016), considerate relevante în ceea ce privește obiectul întrebării prealabile, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că sesizarea instanței supreme nu îndeplinește cerințele referitoare la existența unei chestiuni de drept și a unei relații de dependență între răspunsul dat problemei invocate și soluționarea pe fond a cauzei, prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, solicitând, pe cale de consecință, respingerea acesteia, ca inadmisibilă.

În acest sens, pornind de la scopul reglementării procedurii prejudiciale prevăzute de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, și anume prevenirea conturării unei practici judiciare neunitare cu privire la noile instituții de drept penal, cu efect direct asupra părților din cauza în care s-a formulat întrebarea prealabilă, parchetul a subliniat că, pentru a putea forma obiect al dezlegării, originea dilemei instanței de trimitere trebuie să se afle într-o dispoziție de drept penal ori procesual penal susceptibilă de multiple interpretări, fiind însă indiferente înțelegerea motivației existenței norme legale ori achiesarea completului la obiectivul urmărit de legiuitor.

Cât privește sensul sintagmei „ridicarea unei excepții de neconstituționalitate” (ca de altfel ridicarea oricărei alte excepții), sinonime cu „invocarea unei excepții de neconstituționalitate”, s-a apreciat că acesta derivă nu doar din logica textelor legale, astfel cum acestea s-au succedat în timp, ci și din doctrina juridică, oricare ar fi ramurile de drept cărora le aparține. Mai mult, noțiunea a intrat de secole în limbajul juridic, fiind preluată *ad litteram* de legiuitor, așa încât claritatea neinterpretabilă a textului art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală nu justifică intervenția instanței supreme prin mecanismul întrebării prealabile.

În ceea ce privește condiția legăturii cu cauza s-a arătat că aceasta impune ca interpretarea dată de instanța supremă dispoziției de drept substanțial ori procesual cu care a fost investită să aibă consecințe asupra modului de rezolvare a fondului litigiului penal, de lămurirea acesteia depinzând soluția dată acțiunii penale și/sau civile cu care instanța a fost sesizată. Cum în prezenta cauză obiectul sesizării îl constituie soluționarea apelurilor declarate de procuror și de inculpat împotriva Sentinței penale nr. 72 din 22 februarie 2016, pronunțată de Tribunalul Constanța, Secția penală, în Dosarul nr. 4.318/118/2015, prin care s-a dispus condamnarea celui din

urmă pentru săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina sa prin rechizitoriu, s-a apreciat că această cerință impusă de art. 475 din Codul de procedură penală nu este îndeplinită, întrucât între soluțiile pe care instanța de apel le poate dispune asupra fondului cauzei și problema de drept cu lămurirea căreia Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată nu există o relație de dependență, astfel că oricare ar fi dezlegarea pe care instanța supremă ar da-o chestiunii cu care a fost sesizată, răspunsul nu se va repercuta asupra modului de soluționare a apelurilor.

VI. Opinia specialiștilor consultați asupra chestiunilor de drept ce formează obiectul sesizării

Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a opinat în sensul inadmisibilității sesizării formulate de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, întrucât aceasta nu îndeplinește cerința existenței unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală.

Astfel s-a arătat, în esență, că problema suspendării judecării în cazul sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate reprezintă o chestiune incidentală care nu are legătură cu fondul cauzei, ci privește administrarea actului de justiție în materie penală și, ca urmare, nu poate forma obiectul unei sesizări întemeiate pe dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, deoarece pronunțarea unei hotărâri prealabile nu ar produce niciun efect asupra conținutului deciziei date de instanța de apel. În acest sens s-a făcut trimitere la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (deciziile nr. 11 din 2 iunie 2014, nr. 19 din 15 septembrie 2014, nr. 28 din 29 octombrie 2015 și nr. 16 din 10 mai 2017), în care s-a statuat cu privire la înțelesul sintagmei „chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”, regăsită în textul art. 475 din Codul de procedură penală.

În ceea ce privește fondul problemei ce formează obiectul întrebării prealabile s-a apreciat că utilizarea, în cuprinsul art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, a locuțiunii „ridicarea unei excepții de neconstituționalitate” este inadecvată, având în vedere că sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate este o etapă subsecventă ridicării acesteia în fața instanței, condiționată de constatarea prealabilă de către cea din urmă a admisibilității cererii de sesizare a instanței de contencios constituțional. Așa fiind, în mod evident, intenția legiuitorului a fost de a împiedica suspendarea obligatorie a judecării cauzei în situația sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate, neputându-se pune această problemă la momentul „ridicării” sau „invocării” excepției, adică înainte de a se constata îndeplinirea cumulativă a condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992.

Făcând trimitere la dispozițiile art. 303 alin. (6) din Codul de procedură penală de la 1968 și la cele ale art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, anterior abrogării prin Legea nr. 177/2010, ce prevedeau că judecarea cauzei se suspendă pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate, specialiștii de la Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca au concluzionat că reglementarea cuprinsă în art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală este abstractă și defectuoasă, nefiind susceptibilă de o interpretare literală sau gramaticală, ci doar logică sau rațională, în sensul că problema suspendării judecării s-ar putea pune numai ulterior constatării de către instanța de trimitere a îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a cererii de sesizare a Curții Constituționale.

Același punct de vedere a fost exprimat, în esență, și de Facultatea de Drept a Universității din Craiova, arătându-se că interdicția absolută de suspendare a judecării cauzei, în materia prevăzută de art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală,

trebuie să se raporteze la sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate invocată în condițiile prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, după statuarea preliminară de către instanța de trimitere asupra îndeplinirii cerințelor cumulative de admisibilitate instituite de lege.

În acest sens s-a menționat că procedura de soluționare a excepției de neconstituționalitate presupune parcurgerea a două etape distincte, una judecătorească, premergătoare, constând în invocarea excepției în cadrul procesului aflat pe rolul unei instanțe, pronunțarea judecătorului asupra acestui incident și sesizarea Curții Constituționale (în cazul întrunirii condițiilor prevăzute de lege), iar cea de-a doua constând în soluționarea propriu-zisă a excepției de către instanța de contencios constituțional, situație în care s-a considerat că o atare excepție poate fi eficientă și poate influența cursul unui litigiu penal doar dacă îndeplinește cerințele cumulative prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, după verificarea preliminară realizată sub acest aspect de către instanța de trimitere.

Pe de altă parte, s-a arătat că abrogarea formei inițiale a art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, care prevedea suspendarea de drept a judecării cauzei pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate invocate, nu poate conduce la concluzia că o asemenea soluție nu poate fi dispusă de instanță atunci când, în funcție de elementele cauzei, se apreciază că măsura suspendării este necesară.

VII. Examenul jurisprudenței

VII.1. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

La nivelul instanței supreme nu au fost identificate hotărâri relevante cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, constatându-se însă că, în cazul admiterii cererii de sesizare a Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate, unele completuri de judecată au dispus amânarea cauzei până la pronunțarea instanței de contencios constituțional asupra conformității textului de lege criticat cu Legea fundamentală (spre exemplu, Încheierea din 12 aprilie 2016 și cele ulterioare, pronunțate în Dosarul nr. 2.280/1/2015 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală).

VII.2. Jurisprudența națională în materie

Prin Încheierea din 26 aprilie 2018 a Judecătoriei Sectorului 5 București, Secția I penală, dată în Dosarul nr. 1.868/302/2018, judecătorul de cameră preliminară a arătat că dispozițiile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, care instituie interdicția imperativă a suspendării cauzei, își găsesc aplicabilitatea după momentul pronunțării instanței asupra admisibilității sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate, dar și pe durata soluționării acesteia, o asemenea interpretare fiind singura care asigură atingerea scopului în vederea căruia interdicția a fost reglementată de legiuitor, și anume evitarea oricărei tergiversări a cauzei prin invocarea unor atare excepții și soluționarea dosarelor într-un termen rezonabil. În plus, s-a arătat că, în ipoteza în care hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală declarată ulterior neconstituțională, devine incident cazul de revizuire reglementat de prevederile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală.

Acest din urmă argument a fost avut în vedere pentru respingerea solicitării de suspendare a cauzei și de către Judecătoria Giurgiu, Secția penală, prin Încheierea din 2 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 16.629/36/2015.

Totodată, Judecătoria Aiud (prin încheierile de amânare a pronunțării din 14 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 694/175/2017, și din 12 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.505/175/2017) a făcut direct aplicarea dispozițiilor art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatând interdicția

suspendării cauzei în situația ridicării unei excepții de neconstituționalitate, în același sens procedând și Judecătoria Drobeta-Turnu Severin prin Încheierea din 23 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 12.206/225/2017.

Din celelalte relații transmise de curțile de apel și instanțele arondate a rezultat că, la nivel național, nu există altă jurisprudență relevantă sub aspectul problemei de drept a cărei dezlegare se solicită în prezenta cauză, având în vedere că în cuprinsul hotărârilor atașate nu s-a analizat incidența dispozițiilor art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, ci aplicarea acestora a rezultat, implicit, din împrejurarea că nu s-a dispus suspendarea judecării cauzelor în care s-a invocat o excepție de neconstituționalitate cu a cărei soluționare a fost sesizată Curtea Constituțională.

VII.3. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

Prin Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, respingând obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României (Legea nr. 177/2010), Curtea Constituțională a reținut, în esență, că „opțiunea legiuitorului în sensul abrogării măsurii suspendării de drept se întemeiază pe faptul că invocarea excepțiilor de neconstituționalitate de către părți era folosită de multe ori ca modalitate de a întârzia judecarea cauzelor. ... Or, în condițiile în care scopul măsurii suspendării de drept a judecării cauzelor la instanțele de fond a fost acela de a asigura părților o garanție procesuală în exercitarea dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare, prin eliminarea posibilității judecării cauzei în temeiul unei dispoziții legale considerate a fi neconstituționale, realitatea a dovedit că această măsură s-a transformat, în majoritatea cazurilor, într-un instrument menit să tergiverseze soluționarea cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești. Reglementarea a încurajat abuzul de drept procesual și arbitriul într-o formă care nu putea fi sancționată, atâta vreme cât suspendarea procesului era privită ca o consecință imediată și necesară a exercitării liberului acces la justiție. Astfel, scopul primordial al controlului de constituționalitate — interesul general al societății de a asana legislația în vigoare de prevederile afectate de vicii de neconstituționalitate — a fost pervertit într-un scop eminentamente personal, al unor părți litigante, care au folosit excepția de neconstituționalitate drept pretext pentru amânarea soluției pronunțate de instanța în fața căreia a fost dedus litigiul”. Or, Curtea a constatat că, prin adoptarea Legii nr. 177/2010, „voința legiuitorului a fost aceea de a elimina invocarea excepției de neconstituționalitate în alt scop decât cel prevăzut de Constituție și lege, preîntâmpinând, pentru viitor, exercitarea abuzivă de către părți a acestui drept procesual”. Deopotrivă, instanța de contencios constituțional a reținut că „abrogarea măsurii suspendării de drept este însoțită de reglementarea unor noi cauze de revizuire în materie civilă, respectiv penală, de natură să asigure părților garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil. Astfel, în cazul în care excepția de neconstituționalitate este admisă și legea, ordonanța ori dispoziția dintr-o lege sau ordonanță ori alte dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi disociate de prevederile menționate în sesizare, au fost declarate neconstituționale, iar, până la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale, hotărârea prin care s-a soluționat cauza în care a fost invocată excepția a devenit definitivă, persoanele prevăzute de lege pot cere revizuirea acestei hotărâri”.

Considerentele Deciziei nr. 1.106 din 22 septembrie 2010 au fost preluate ulterior și în alte hotărâri pronunțate de Curtea Constituțională, respectiv în deciziile nr. 1.476 din 8 noiembrie 2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36

din 17 ianuarie 2012), nr. 1.610 din 20 decembrie 2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 7 martie 2012), nr. 188 din 6 martie 2012 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 269 din 24 aprilie 2012) și nr. 297 din 28 aprilie 2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 18 iunie 2015), prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, printre altele, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 3 și, după caz, ale art. III pct. 1 și 2 din Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, precum și în deciziile nr. 449 din 22 iunie 2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 6 noiembrie 2017) și nr. 814 din 7 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 22 februarie 2018), prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală.

VIII. **Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție** corespunde opiniei exprimate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, în sensul inadmisibilității sesizării formulate de Curtea de Apel Constanța din perspectiva neîndeplinirii condiției privind existența unei legături de dependență între lămurirea problemei de drept și soluționarea pe fond a cauzei, reglementată de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală (sens în care s-a făcut trimitere la aspectele statuate de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin deciziile nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014; nr. 7 din 17 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015; nr. 23 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 843 din 19 noiembrie 2014), precum și a inexistenței unei veritabile chestiuni de drept care să necesite o rezolvare din partea instanței supreme (condiție conturată în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin deciziile nr. 6 din 2 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 15 aprilie 2016; nr. 15 din 8 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 550 din 21 iulie 2016; nr. 19 din 27 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 1 noiembrie 2016).

IX. Dispoziții legale incidente

IX.1. **Codul de procedură penală din 1968, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din 30 aprilie 1997, în forma anterioară modificării prin Legea nr. 177/2010**

Art. 303. Suspendarea judecării

„.....
„Instanța suspendă judecata, prin încheiere motivată, și în cazul în care a fost **ridicată** o excepție de neconstituționalitate, până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției. Dacă inculpatul este arestat, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 300², iar dacă față de acesta s-a dispus măsura obligării de a nu părăsi localitatea sau măsura obligării de a nu părăsi țara, se aplică, în mod corespunzător, art. 145 și 145¹. Încheierea este supusă recursului în termen de 24 de ore de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă. Recursul se judecă în termen de 3 zile.”

IX.2. **Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, în forma anterioară modificării prin Legea nr. 177/2010**

Art. 29

„(1) Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor **ridicate** în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind

neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.

(2) Excepția poate fi **ridicată** la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi **ridicată** de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă.

.....
(4) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia **s-a ridicat** excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

(5) Pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă.

(6) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța respinge printr-o încheiere motivată cererea de sesizare a Curții Constituționale. Încheierea poate fi atacată numai cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare. Recursul se judecă în termen de 3 zile.”

IX.3. **Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României**

Art. I

„Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

.....
2. La articolul 29, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(4) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia **s-a ridicat** excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost **ridicată** din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare. Odată cu încheierea de sesizare, instanța de judecată va trimite Curții Constituționale și numele părților din proces cuprinzând datele necesare pentru îndeplinirea procedurii de citare a acestora.»

3. La articolul 29, alineatul (5) se abrogă.

Art. III

Codul de procedură penală al României, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din 30 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

(1) La articolul 303, alineatul 6 se abrogă.

.....
IX.4. **Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală Art. 367. Suspendarea judecării**

„.....
(9) Ridicarea unei excepții de neconstituționalitate nu suspendă judecarea cauzei.”

IX.5. **Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, forma în vigoare la zi Art. 29**

„(1) Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor **ridicate** în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind

neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.

(2) Excepția poate fi **ridicată** la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi **ridicată** de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă.

(4) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia **s-a ridicat** excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost **ridicată** din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare. Odată cu încheierea de sesizare, instanța de judecată va trimite Curții Constituționale și numele părților din proces cuprinzând datele necesare pentru îndeplinirea procedurii de citare a acestora.

(5) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța respinge printr-o încheiere motivată cererea de sesizare a Curții Constituționale. Încheierea poate fi atacată numai cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare. Recursul se judecă în termen de 3 zile.”

X. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală pentru admisibilitatea sesizării formulate de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, întrucât nu există o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar soluționarea pe fond a căilor de atac cu care a fost investită instanța de apel nu depinde de lămurirea chestiunii ce formează obiectul prezentei sesizări.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit în art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea anumitor instanțe, inclusiv a curții de apel, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța supremă nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

Ca atare, pentru a fi admisibilă o asemenea sesizare trebuie îndeplinite cumulativ mai multe cerințe, respectiv existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute expres de articolul anterior menționat, soluționarea pe fond a acelei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, iar problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii.

Totodată, din economia dispozițiilor legale invocate reiese că admisibilitatea sesizării este condiționată, în mod esențial, de existența unei veritabile probleme de drept, care să facă necesară o rezolvare de principiu prin pronunțarea unei hotărâri prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta constituind, de fapt, premisa fundamentală ce justifică intervenția instanței supreme prin mecanismul de unificare a

practicii judiciare instituit de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală.

În speță, se constată că este îndeplinită condiția privind existența unei cauze pendinte aflate în curs de judecată în ultimă instanță, Curtea de Apel Constanța fiind investită, în Dosarul nr. 4.318/118/2015, cu apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Constanța și de inculpatul M.M. împotriva Sentinței penale nr. 72 din 22 februarie 2016 a Tribunalului Constanța, prin care s-a dispus condamnarea celui din urmă pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, prevăzută de art. 6 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 289 alin. (1) din Codul penal, în cursul judecății acestor căi de atac fiind formulată de către apelant, la termenul din data de 19 aprilie 2018, o cerere de suspendare a cauzei până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepțiilor de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, solicitare întemeiată pe dispozițiile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală.

De asemenea, chestiunea ce formează obiectul întrebării cu care a fost sesizată instanța supremă nu a primit încă o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, așa cum rezultă din cuprinsul Adresei nr. 1.220/C/1.164/III-5/2018 din 18 iunie 2018 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Celelalte cerințe impuse de art. 475 din Codul de procedură penală nu sunt îndeplinite în cauză, întrucât nu există o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme, iar soluționarea pe fond a apelurilor cu care a fost investită Curtea de Apel Constanța nu depinde de lămurirea chestiunii ce face obiectul prezentei sesizări.

Astfel, sub acest din urmă aspect, este de menționat că, în jurisprudența sa, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat asupra înțeleșului ce trebuie atribuit sintagmei „problemă de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”, arătând că „*admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual de împerejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție, trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476—477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului. Prin sintagma «soluționarea pe fond a cauzei» folosită de legiuitor în cuprinsul art. 475 din Codul de procedură penală pentru a desemna legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs, trebuie, astfel, să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale proteguate prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță” (Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014).*

Ulterior, considerentele Deciziei nr. 11 din 2 iunie 2014 au fost preluate de Înalta Curte de Casație și Justiție și în cuprinsul altor hotărâri date în procedura reglementată de dispozițiile art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, relevante fiind deciziile nr. 17 din 1 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din

22 septembrie 2014; nr. 19 din 15 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 769 din 23 octombrie 2014; nr. 24 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 11 noiembrie 2014; nr. 7 din 17 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015; nr. 26 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 2 februarie 2016; nr. 28 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 9 decembrie 2015; nr. 1 din 25 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2017; nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017, în același sens pronunțându-se instanța supremă și prin Decizia nr. 23 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 843 din 19 noiembrie 2014, în care s-a subliniat că „această condiție de admisibilitate, prin referirea explicită la soluționarea «pe fond» a cauzei, impune ca dezlegarea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării să fie determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal”.

De asemenea, potrivit Deciziei nr. 7 din 17 aprilie 2015 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015, „chestiunea a cărei dezlegare este supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să vizeze, ca regulă, o problemă de drept material, de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei, putând doar, ca excepție, viza o problemă de drept procesual, adică în măsura în care soluția dată acesteia se repercutează semnificativ asupra rezolvării fondului. Prin modul de formulare a textului de lege s-a urmărit excluderea de la această procedură, ce vizează asigurarea unei practici unitare, a problemelor de drept de care nu depinde soluționarea pe fond a litigiilor penale, chestiuni ce rămân a fi supuse interpretării numai pe calea recursului în interesul legii, sub rezerva îndeplinirii și a celorlalte condiții de admisibilitate reglementate de Codul de procedură penală”.

În prezenta cauză, întrebarea prealabilă adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție vizează aspecte ce se circumscriu sferei normelor procesual penale, a căror lămurire nu poate influența, însă, decizia ce va fi luată pe fondul apelurilor cu care a fost investită Curtea de Apel Constanța, dat fiind faptul că instanța este chemată să se pronunțe asupra unei cereri incidentale privind suspendarea judecării căilor de atac pe perioada soluționării de către Curtea Constituțională a excepțiilor de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, împrejurare ce nu are înrăurire asupra rezolvării raportului de drept penal dedus judecării, ce constă în examinarea învinuirii aduse apelantului inculpat prin rechizitoriu.

Așadar, problema suspendării judecării în cazul sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate constituie o chestiune incidentală a cărei dezlegare nu se poate repercuta asupra modului de soluționare a fondului cauzei, ci privește exclusiv desfășurarea activității jurisdicționale în cadrul procesului penal, astfel încât, având natura juridică a unui incident procedural intervenit în administrarea actului de justiție, nu produce niciun efect concret asupra rezolvării acțiunii penale deduse judecării.

Ca atare, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu întrunește condiția de admisibilitate prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală referitoare la relația de dependență între lămurirea chestiunii supuse interpretării și soluționarea pe fond a cauzei cu care a fost investită instanța de trimitere, după cum nu îndeplinește nici cerința existenței unei veritabile probleme de drept, care să facă necesară o rezolvare de principiu prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

În această privință se constată că, prin Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 11 martie 2016 (ale cărei considerente au

fost reluate apoi în deciziile nr. 6 din 2 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 15 aprilie 2016; nr. 19 din 27 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 1 noiembrie 2016; nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017), Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a stabilit că „scopul unei asemenea proceduri este de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție conform art. 475 din Codul de procedură penală trebuie efectuată doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții. Interpretarea urmărește cunoașterea înțelesului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate”.

În mod identic s-a statuat și în jurisprudența Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, arătându-se, în motivarea respingerii unor recursuri în interesul legii, că nu se poate considera chestiunea de drept supusă examinării ca susceptibilă de a fi soluționată diferit de instanțele judecătorești cât timp dispozițiile legale reglementează cu claritate neinterpretabilă o anumită conduită (Decizia nr. 16 din 6 aprilie 2009, pronunțată în Dosarul nr. 4/2009) sau prevederea legală este lipsită de echivoc (Decizia nr. 18 din 15 iunie 2009, pronunțată în Dosarul nr. 7/2009).

Cu referire la problema a cărei dezlegare se solicită se constată că aceasta nu constituie o reală chestiune de drept, generată de dificultăți în interpretarea normei procesual penale sau de opinii divergente exprimate în acest sens și argumentate din punct de vedere juridic.

Astfel, departe de a se caracteriza printr-o „folosire colocvială”, așa cum a apreciat titularul sesizării, sintagma „ridicarea unei excepții de neconstituționalitate” a fost utilizată de legiuitor și în vechea codificare procedurală penală, respectiv în art. 303 alin. (6), dar și în cuprinsul Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (art. 29), atât în forma anterioară, cât și în cea ulterioară modificării prin Legea nr. 177/2010, având același înțeles, și anume invocarea unei excepții de neconstituționalitate, apreciată de instanța de judecată (și anume de instanța de trimitere) ca îndeplinind toate condițiile de admisibilitate prevăzute de legea specială pentru sesizarea Curții Constituționale cu soluționarea acesteia.

Aceeași semnificație a fost atribuită respectivei noțiuni și de doctrina juridică (Ion Neagu, *Tratat de procedură penală, Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, 2009, pag. 191—192; Grigore Theodoru, *Tratat de drept procesual penal*, ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2008, pag. 679; Nicolae Volonciu și alții, *Noul Cod de procedură penală comentat*, ediția a 2-a revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2015, pag. 993; Mihail Udroui și alții, *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole*, art. 1—603, ediția a 2-a revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2017, pag. 1501), dar și de instanța de contencios constituțional, atât înainte, cât și după intrarea în vigoare a Legii nr. 177/2010 și, ulterior, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, arătându-se, în considerentele Deciziei nr. 600 din 20 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 11 iunie 2008, prin care s-a respins, printre altele, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 303 alin. 6 din Codul de procedură penală din 1968 și ale art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, că aceste din urmă prevederi „din norme de procedură care instituie un caz de suspendare legală a judecării în intervalul de timp cuprins între pronunțarea încheierii de sesizare a Curții Constituționale de către instanța de judecată sau de arbitraj comercial și repunerea pe rol a cauzei, după

soluționarea excepției de către instanța de contencios constituțional” (în același sens fiind și considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 366 din 17 aprilie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 346 din 22 mai 2007; nr. 99 din 4 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 171 din 17 martie 2010).

Deopotrivă, în cuprinsul Deciziei nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, prin care s-a respins obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României (Legea nr. 177/2010), instanța de contencios constituțional a arătat (paragraful II) că „*abrogarea măsurii suspendării de drept este însoțită de reglementarea unor noi cauze de revizuire în materie civilă, respectiv penală, de natură să asigure părților garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil. Astfel, în cazul în care excepția de neconstituționalitate este admisă și legea, ordonanța ori dispoziția dintr-o lege sau ordonanță ori alte dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare, au fost declarate neconstituționale, iar, până la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale, hotărârea prin care s-a soluționat cauza în care a fost invocată excepția a devenit definitivă, persoanele prevăzute de lege pot cere revizuirea acestei hotărâri*”, argumente ce se regăsesc și în considerentele deciziilor nr. 1.610 din 20 decembrie 2011, paragraful 2 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 7 martie 2012) și nr. 297 din 28 aprilie 2015, paragraful 19 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 18 iunie 2015), prin care a fost respinsă, printre altele, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 3 și art. III pct. 1 și 2 din Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, precum și

ale deciziilor nr. 449 din 22 iunie 2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 6 noiembrie 2017) și nr. 814 din 7 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 22 februarie 2018), prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală.

De altfel, aceleași considerații se identifică și în expunerea de motive a noului Cod de procedură penală, menționându-se, cu privire la cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. f) din acest act normativ, că a fost reglementat ca un remediu procedural în raport cu prevederile prin care s-a eliminat posibilitatea suspendării cauzelor penale pe perioada desfășurării procedurii de soluționare a excepțiilor de neconstituționalitate.

Se constată așadar că problema cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție nu reprezintă o veritabilă chestiune de drept, deoarece nu există o neclaritate în ceea ce privește decelarea sensului sintagmei „*ridicarea unei excepții de neconstituționalitate*”, simpla lectură a normelor procesuale penale, astfel cum s-au succedat în timp, fiind suficientă pentru a înțelege voința legiuitorului, fără a fi necesară o dezlegare din partea instanței supreme, în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile.

De altfel, așa cum a statuat Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în cuprinsul Deciziei nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017, „*intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 475 din Codul de procedură penală este legitimă doar atunci când se ține la clarificarea înțelesului uneia sau mai multor norme juridice ambigue sau complexe, al căror conținut ori succesiune în timp pot da naștere la dificultăți rezonabile de interpretare pe cale judecătorească, afectând, în final, unicitatea aplicării lor de către instanțele naționale*”, situație ce nu se regăsește însă în prezenta cauză, unde claritatea neinterpretabilă a textului art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală nu justifică apelarea la mecanismul întrebării prealabile.

Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, se va dispune respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în Dosarul nr. 4.318/118/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă interdicția absolută de suspendare a judecării cauzei, în materie penală, prevăzută de art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, se raportează la interpretarea sintagmei «*ridicarea unei excepții de neconstituționalitate*» ca având înțelesul «*invocarea unei excepții de neconstituționalitate*» sau «*sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate*» invocată în condițiile cumulative prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, după statuarea preliminară de către instanța de trimitere privind îndeplinirea condițiilor pentru sesizarea Curții Constituționale”.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 12 septembrie 2018.

PREȘEDINTELE CU DELEGAȚIE AL SECȚIEI PENALE

A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MIRELA SORINA POPESCU

Magistrat-asistent,
Ioana Niculae

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

